

Nr 70

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 13 maj 1966 (nr 158) angående utvidgad tillämpning av lagen den 22 juni 1939 (nr 299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m. och av lagen den 21 mars 1940 (nr 176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg; given Stockholms slott den 15 mars 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden och lagrådets protokoll, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 13 maj 1966 (nr 158) angående utvidgad tillämpning av lagen den 22 juni 1939 (nr 299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m. och av lagen den 21 mars 1940 (nr 176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg.

GUSTAF ADOLF

Svante Lundkvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I en lag av år 1966 föreskrivs att 1939 och 1940 års beredskapslagar på sjöfartens område skall kunna tillämpas då FN:s säkerhetsråd i överensstämmelse med FN-stadgan fattat beslut eller antagit rekommendation som påkallar svensk åtgärd. I propositionen föreslås att gillighetstiden för 1966 års lag, som utgår den 30 juni 1968, skall förlängas t. o. m. den 30 juni 1970.

Förslag

till

Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 13 maj 1966 (nr 158) angående utvidgad tillämpning av lagen den 22 juni 1939 (nr 299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m. och av lagen den 21 mars 1940 (nr 176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg

Härigenom förordnas, att lagen den 13 maj 1966 angående utvidgad tillämpning av lagen den 22 juni 1939 (nr 299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m. och av lagen den 21 mars 1940 (nr 176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg, vilken gäller till och med den 30 juni 1968, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1970.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms
slott den 1 mars 1968.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Lundkvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *fortsatt giltighet av lagstiftning som möjliggör sanktioner enligt Förenta Nationernas stadga* och anför.

FN:s säkerhetsråd uppmanade den 20 november 1965 alla stater att genomföra vissa åtgärder av sanktionskaraktär mot Rhodesia.

I avvaktan på en svensk FN-lag gäller lagen den 13 maj 1966 (nr 158) angående utvidgad tillämpning av lagen den 22 juni 1939 (nr 299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m. och av lagen den 21 mars 1940 (nr 176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg (prop. 1966: 97, 1LU 30, rskr 162). I propositionen anförde föredragande departementschefen bl. a., att behovet av en provisorisk lagstiftning gjorde sig gällande främst på sjöfartens område, där legalt stöd saknades för ingripande enligt beslut eller rekommendation av FN:s säkerhetsråd. Med hänsyn till lagens provisoriska karaktär föreskrevs att lagen skulle gälla endast t. o. m. den 30 juni 1968.

1939 års lag innehåller förbud mot att utan tillstånd av Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t bemyndigat överlåta svenskt fartyg eller andel i sådant fartyg till utlänning. Motsvarande förbud gäller för upplåtelse av svenskt fartyg till utlänning genom tidsbefraktning eller till nyttjande. Enligt 1940 års lag får Kungl. Maj:t förordna att resa med svenskt fartyg får företas endast med tillstånd av Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t bemyndigat och under iakttagande av de villkor som kan ha uppställts för tillståndet. Båda lagarna är beredskapslagar och äger tillämpning bl. a. när riket kommer i krig. Överträdelse av lagarna straffas med böter eller fängelse i högst ett år. Dessutom kan vissa former av förverkande ifrågakomma. Avtal om tidsbefraktning, som ingåtts redan innan lagarna sätts i kraft, bryts inte av ikraftträdandet.

Genom 1966 års lag har Kungl. Maj:t bemyndigats att, i den mån det påkallas i anledning av beslut som fattats eller rekommendation som antagits av säkerhetsrådet i överensstämmelse med FN-stadgan, förordna att 2—4 §§ 1939 års lag samt 2 och 3 §§ 1940 års lag skall tillämpas. För att nämnda

lagrum skall äga tillämpning fordras endast Kungl. Maj:ts förordnande, om detta föranleds av ett beslut av säkerhetsrådet. Föreligger endast en rekommendation av rådet, skall Kungl. Maj:ts förordnande inom en månad underställas riksdagen för godkännande.

Säkerhetsrådet fattade den 16 december 1966 beslut om sanktioner mot Rhodesia. Med anledning av det beslutet och med stöd av 1966 års lag har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 30 december 1966 (nr 766) förordnat, att sådan inskränkning i rätten att företa resa med fartyg som avses i 2 § 1940 års lag skall gälla i fråga om vissa transporter till eller från Rhodesia.

Den år 1966 tillsatta FN-lagkommittén väntas under denna vår till chefen för justitiedepartementet lämna en promemoria med förslag till en särskild lag av provisorisk karaktär som för Sveriges del möjliggör ett fullständigt genomförande av säkerhetsrådets beslut den 16 december 1966. Betänkande med förslag till en allmän och bestående FN-lag beräknas komma att lämnas senare detta år.

Säkerhetsrådets nämnda beslut om sanktioner mot Rhodesia kommer, såvitt nu kan bedömas, att gälla även efter den 30 juni 1968. Med hänsyn till att Sverige som medlemsstat i FN är skyldigt att även därefter följa säkerhetsrådets beslut och till att säkerhetsrådet kan komma att meddela ytterligare beslut eller rekommendationer av liknande art som påkallar svensk åtgärd bör giltighetstiden för 1966 års lag förlängas. Eftersom en särskild lag med anledning av säkerhetsrådets beslut om sanktioner mot Rhodesia inte kommer att täcka behovet av lagstiftning för åtgärder som kan komma att påkallas mot andra stater än Rhodesia, bör giltighetstiden för 1966 års lag förlängas till dess den allmänna FN-lagen kan beräknas träda i kraft eller t. o. m. den 30 juni 1970. Skulle FN-lagen träda i kraft tidigare, bör i den föreskrivas, att 1966 års lag samtidigt skall upphöra att gälla.

I enlighet med det anförda har inom kommunikationsdepartementet upprättats *förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 13 maj 1966 (nr 158) angående utvidgad tillämpning av lagen den 22 juni 1939 (nr 299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m. och av lagen den 21 mars 1940 (nr 176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg*. Förslaget torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.¹

Jag hemställer att lagrådets utlåtande över lagförslaget inhämtas för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

¹ Bilagan, som har samma lydelse som det vid propositionen fogade lagförslaget, har uteslutits här.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 11 mars 1968.

N ä r v a r a n d e:

f. d. justitierådet	LIND,
justitierådet	ALEXANDERSON,
regeringsrådet	RINGDÉN,
justitierådet	WESTERLIND.

Enligt lagrådet den 8 mars 1968 tillhandakommet utdrag av protokoll över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 1 mars 1968, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag om *fortsatt giltighet av lagen den 13 maj 1966 (nr 158) angående utvidgad tillämpning av lagen den 22 juni 1939 (nr 299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m. och av lagen den 21 mars 1940 (nr 176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg.*

Förslaget, som finns bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn Gunnar Torgils.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Ingrid Hellström

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms
slott den 15 mars 1968.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Lundkvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets utlåtande över förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 13 maj 1966 (nr 158) angående utvidgad tillämpning av lagen den 22 juni 1939 (nr 299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m. och av lagen den 21 mars 1940 (nr 176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg.

Föredraganden upplyser, att lagrådet lämnat lagförslaget utan erinran, och hemställer, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga förslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson